Gemeente Diemen

Raadsvoordracht

Onderwerp:	Vaststelling Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2023
Datum:	13 december 2022
Portefeuillehouder:	J.D.W. Klaasse
Team:	Beleid Samenleving
Steller:	F. Heijmeijer
	+31 203144749
	Fay.Heijmeijer@diemen.nl

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Diemen 2023 vast te stellen

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting op haar grondgebied. Die zorgplicht heeft betrekking op scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. De regels waar schoolbesturen en de gemeente zich aan moeten houden, zijn vastgelegd in de 'Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Diemen 2015' (hierna: de verordening). De verordening volgt vrijwel in zijn geheel de modelverordening onderwijshuisvesting van de VNG, versie 2014.

Concrete aanleiding

De verordening uit 2015 is aan herziening toe. Dat heeft niet alleen te maken met wijzigingen in de onderwijswetgeving die nog niet zijn verwerkt in de verordening, maar ook aan bekende omissies en onduidelijkheden in de modelverordening van de VNG. Belangrijke elementen die in de nieuwe verordening zijn opgenomen hebben betrekking op een drietal thema's:

- de mogelijkheid renovatie als zogenaamde 'voorziening in de huisvesting' op aanvraag van een schoolbestuur te bekostigen;
- de hoogte van de normbedragen;
- de criteria voor vervangende nieuwbouw.

Toelichting

Inhoud van de voordracht

De onderwijswetten verplichten de gemeenteraad bij verordening een regeling vast te stellen ten behoeve van de zogenaamde 'voorzieningen in de huisvesting' voor het (speciaal) basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs. In deze verordening wordt invulling gegeven aan de wettelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van onderwijshuisvesting. De voorliggende verordening bevat ook regels voor het speciaal (basis)onderwijs en het voortgezet onderwijs ondanks dat dergelijke scholen ontbreken in onze gemeente. Mocht een dergelijke school zich in de toekomst vestigen in Diemen, dan is de verordening daarop voorbereid.

Argumenten

De gemeente is wettelijk verplicht een verordening onderwijshuisvesting vast te stellen

De gemeente is hoe dan ook verplicht een verordening onderwijshuisvesting vast te stellen. Die verplichting vloeit voort uit de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertisecentra (WEC). De gemeente is ook verplicht bepaalde

huisvestingsvoorzieningen, zoals (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van (vandalisme)schade in ieder geval op te nemen in de verordening. Het staat de gemeenteraad vrij om aanvullende huisvestingsvoorzieningen in de verordening op te nemen.

De verordening volgt voor een zeer groot deel de modelverordening van de VNG
De verordening is een zeer uitgebreid en gedetailleerd document waarin niet alleen de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de gemeente zijn opgenomen, maar ook afspraken inzake (aanvraag)procedures en criteria voor toekenning en omvang van de huisvestingsvoorzieningen. De VNG heeft daarvoor in 2020 de modelverordening geactualiseerd. De voorliggende verordening volgt voor een zeer groot deel deze modelverordening. Hieronder, bij het onderwerp ‘keuzemogelijkheden’ wordt aangegeven welke essentiële wijzigingen de voorliggende verordening kent ten opzichte van de modelverordening.

Keuzemogelijkheden
De voorziening ‘renovatie’ en criteria voor vervangende nieuwbouw
Een groot verschil met de modelverordening is de voorziening ‘renovatie’ die in deze verordening is opgenomen. De voorziening ‘renovatie’ vult in feite de leemte op tussen het plegen van onderhoud en het uiteindelijk vervangen van een gebouw. Sinds 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor al het onderhoud (dagelijks, planmatig, groot en klein) van de schoolgebouwen. De gemeente is verantwoordelijk voor vervangende bouw. Dat is wettelijk zo geregeld. In de modelverordening is bepaald dat een gebouw voor vervanging in aanmerking komt indien het gebouw zich in een objectief vastgestelde bouwkundige staat bevindt (conditie 5 op een zespuntsschaal waarbij conditie 1 gelijk staat aan ‘nieuwstaat’ en conditie 6 aan ‘sloopwaardig’). Dit criterium is in de praktijk echter niet goed te hanteren omdat van schoolbesturen wordt verwacht een gebouw zodanig te onderhouden dat conditie 5 nooit aan de orde kan zijn. Daarnaast gaat de modelverordening voorbij aan de mate waarin de levensduur van een gebouw verlengd kan worden. In de voorliggende verordening is renovatie daarom een voorziening waarmee de levensduur van het gebouw met 25 jaren wordt verlengd. De voorziening vervangende bouw wordt geacht in ieder geval 40 jaren te voorzien in adequate huisvesting voor het onderwijs.

Of een schoolgebouw in aanmerking komt voor renovatie of vervangende bouw hangt samen met de proportionaliteit van de kosten die zijn gemoeid met het in stand houden van het gebouw. Zijn de verwachte onderhoudskosten voor het verlengen van de levensduur van het gebouw met 25 jaar proportioneel te noemen, dan wordt een aanvraag voor renovatie of vervangende bouw afgewezen. De proportionaliteit kan worden aangetoond aan de hand van een meerjarenonderhoudsplan dat schoolbesturen behoren op te stellen voor elk schoolgebouw.

Indien de verwachte onderhoudskosten die zijn gemoeid met het verlengen van de levensduur met 25 jaar naar het oordeel van het college disproportioneel hoog zijn, dan kan de voorziening ‘renovatie’ worden toegekend. De renovatie moet dus leiden tot een verlenging van de levensduur van het gebouw met minimaal 25 jaar.

Indien wordt aangetoond dat de verwachte renovatiekosten disproportioneel hoog zijn voor een verlenging van de levensduur met 25 jaar, dan kan de voorziening ‘vervangende bouw’ worden toegekend. In beginsel is dat aan de orde als de verwachte renovatiekosten hoger zijn dan 25/40 van het normbedrag voor vervangende bouw. In feite worden daarmee de kosten voor elk jaar waarmee de levensduur van een gebouw wordt verlengd, betrokken bij het oordeel of renovatie een economisch verstandige oplossing is.

De normbedragen in de voorliggende verordening liggen in lijn met de werkelijke kosten, in tegenstelling tot de normbedragen uit de modelverordening
De normbedragen die de VNG hanteert in de modelverordening zijn niet toereikend om met het huidige prijspeil de stichtingskosten te dekken voor een schoolgebouw dat voldoet aan de eisen van het bouwbesluit. De normbedragen in de voorliggende verordening resulteren in een bedrag van € 3.244,- per m2 bvo incl. btw voor een gemiddelde basisschool met 220 kinderen. Voor dat bedrag kan in beginsel een school worden gebouwd die voldoet aan het bouwbesluit en voldoet aan de standaard ‘Frisse School Klasse B’ op de thema’s luchtkwaliteit en operationele temperatuur. Frisse School Klasse B is een landelijk gehanteerde standaard voor een goed binnenmilieu in schoolgebouwen.

Uiteraard worden de normbedragen jaarlijks geïndexeerd naar het vigerende prijspeil. De wijze waarop de indexering plaatsvindt, is eveneens opgenomen in de verordening.

Gevolgen en risico's

Financieel

Dit voorstel als zodanig heeft géén financiële gevolgen. Het wijzigen van de normbedragen heeft echter wel gevolgen voor de aan te vragen voorzieningen in de onderwijshuisvesting door de schoolbesturen. De normbedragen in de voorliggende verordening liggen in lijn met de werkelijke kosten, in tegenstelling tot de normbedragen uit de modelverordening. In het geval nieuwbouw of renovatie wordt aangevraagd en toegekend worden de bijbehorende budgetten op basis van de nieuwe, hogere normbedragen gebaseerd. Hiermee sluit de voorliggende verordening aan op de daadwerkelijke werkwijze van de gemeente Diemen: in de praktijk is bij nieuwbouw van onze scholen altijd gekozen voor het aanhouden van de werkelijke kosten als uitgangspunt in plaats van de normbedragen.

Juridisch

De verordening voldoet aan het gestelde in artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 102 van de Wet op het Primair onderwijs, artikel 100 van de Wet op de Expertisecentra en artikel 76m van de Wet op het Voortgezet onderwijs.

Duurzaamheid

Met de normbedragen in de voorliggende verordening worden de schoolbesturen in staat gesteld scholen te bouwen die op zijn minst Bijna Energieneutraal (BENG) zijn en daarmee voldoen aan de eisen zoals gesteld in het vigerende bouwbesluit.

Andere risico's?

Geen.

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Adviesraden

Het wijzigen of opnieuw opstellen van een verordening onderwijshuisvesting moet verplicht worden besproken met de schoolbesturen die werkzaam zijn in de gemeente. Die bespreking heeft plaatsgevonden.

Opmerkingen over de uitvoering

Communicatie

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld, wordt deze op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

Participatie

Over de nieuwe verordening heeft een zogenaamd Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de schoolbesturen plaatsgevonden. Dat is een wettelijke plicht bij het vaststellen van een nieuwe verordening onderwijshuisvesting. De schoolbesturen hebben unaniem aangegeven in te kunnen stemmen met de voorliggende verordening.

Projectmatig

Niet van toepassing.

Bijlagen

1) Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2023

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,	de burgemeester,
G.T. Wildeman	E. Boog

Gemeente Diemen

Raadsbesluit

Onderwerp: Vaststelling Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2023

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 13 december 2022

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 102 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 100 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76m van de Wet op het voortgezet onderwijs;

Besluit

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Diemen 2023 vast te stellen

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 januari 2023

De voorzitter, De griffier,